

NOTAT

Til Børne- og Ungdomsudvalget

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærds (VIVEs) evaluering af inklusion og inkluderende læringsmiljøer

Regeringen og KL vedtog med økonomiaftalen for 2020 at gennemføre en undersøgelse af inkluderende læringsmiljøer og specialpædagogisk bistand.

Undersøgelsen konkluderer bl.a., at andelen af elever i specialklasser eller specialskole er steget, at mellem 30 og 50 pct. af de adspurgte fagfolk vurderer, at almenskolen ikke har tilstrækkelige kompetencer til inklusion. Undersøgelsen viser samtidig, at kommunerne og skolerne er i gang med en større omstilling for at kunne imødekomme den stadigt mere sammensatte elevgruppe.

Dette notat giver en kort introduktion til undersøgelsen og Københavns Kommunes indsatsplan for inkluderende læringsmiljøer "Plads til Forskellighed", ligesom den indeholder links til VIVEs undersøgelses 7 delrapporter.

Uddrag af VIVEs undersøgelse:

Det fremgår af undersøgelsen, at den "tyder således på, at der er et fortsat behov for at styrke de inkluderende læringsmiljøer på almenskolerne, sikre tilstedeværelse af relevante kompetencer, styrke samarbejde mellem almenskole og segregerede specialundervisningstilbud og udvikle samarbejdet med PPR samt forældre.

Mellemformerne mellem specialundervisning og almenundervisning, som mange kommuner og skoler er i gang med at udvikle i disse år, er i sig selv en interessant nyudvikling og rummer en række muligheder – såvel som begrænsninger – som bør belyses nærmere."

Undersøgelsen viser bl.a.:

- At andelen af elever i specialundervisning er steget de seneste år, at andelen af elever med bl.a. autismespektrumforstyrrelser er steget, at andelen af elever, der modtager støtte for ordblindhed er steget samt at andelen af elever i udskolingen, som modtager støtte er steget

05-04-2022

Sagsnummer I F2

Dokumentnummer i F2
1185619

Sagsnummer i eDoc

Sagsbehandler
Mette Seneca Kløve

- At tilbageslusede elever og elever med særlige behov i almenklasser har større chance for at tage 9. klasses afgangsprøve og gennemføre ungdomsuddannelse end elever i specialundervisning, og at undervisning i almenskolen ikke ser ud til at påvirke trivsel eller fravær negativt for disse elever
- Kommunerne har de seneste år udviklet strategier, økonomistyring og visitationsprocesser for at styrke inkluderende læringsmiljøer på almenskolerne og sikre de rette kompetencer og PPR, og praksis har udviklet sig siden 2016 med en række "melleformer". PPR er desuden under udvikling fra en udredende funktion til en mere konsultativ rolle, som kan yde sparring til almenskolerne
- Skolelederne vurderer, at det er en stor opgave, og at der ikke alle steder er de rette kompetencer og ressourcer. Klasse-/kontaktlærere vurderer endvidere, at der er elever med uindfriede støttebehov
- Endelig tyder undersøgelsen på, at elever med særlige behov og deres forældres perspektiver ikke altid inddrages af de fagprofessionelle.

Plads til Forskellighed

Børne- og Ungdomsudvalget vedtog i 2019 en faglig indsatsplan "Plads til Forskellighed", som skal skabe mulighed for, at flest mulige børn kan trives fagligt og socialt i almenmiljøet.

Planen bliver implementeret på dagtilbud og skoler og indeholder otte indsatsområder:

- Styrkelse af skolernes ressourcecentre
- Styrkelse af kompetencecentre
- Styrkelse af den tidlige indsats i dagtilbuddene
- Styrkelse af specialsupporten (PPR) til lærere og pædagoger
- Fleksible indsatser og melleformer
- Systematisk opfølgning og ledelsesinformation
- Styrket visitation- og revisitation
- Forebyggelse af vold og trusler

Indsatserne svarer dermed også til en række af de cases og metoder, der omtales i VIVEs undersøgelse, og undersøgelsens resultater indgår i samspil med anden viden på området i den videre udvikling af området.

På rette vej

De otte indsatser i Plads til forskellighed favner kompetenceudvikling i arbejdet med en række nye metoder, redskaber og arbejdsgange. Det igangsatte arbejde har især sammenhæng med VIVEs analyse i forhold til:

- Indsatsen med fokus på overgang fra børnehave til KKFO og skole for børn med særlige behov, som styrker viden og

kompetencer omkring barnet i overgangen til skole, så også supporten får en mere tydelig rolle i overgangen.

- Arbejdet med co-teaching, som i høj grad vinder fodfæste på skolerne. Skolerne oplever, at de med denne metode, både kan forebygge at elever kommer i faglig eller social mistrivsel og i højere grad imødekomme elever med særlige behov i undervisningen.
- Aktionslæring med inddragelse af psykologer, som en konkret metode til at få psykologerne i spil i den konsultative rolle tæt på praksis. Det kræver en ændring af samarbejdet mellem skoler og support, og det tager tid at forankre og udbrede den nye praksis.
- Den styrkede support fra kompetencecentre med særlig viden om børn fx med autismespektrum forstyrrelser. Der er stor efterspørgsel på denne viden på skolerne, og indsatsen er med til at klæde alment skolerne på med den rette viden.
- Videreudvikling af mellemformerne BUF-flex og skoleflex. Skolerne bliver bedre og bedre til at arbejde med disse mellemformer, og der fokus på at udvikle og udvide supporten til skolerne. Arbejde skal fortsat styrkes, så skolerne er klædt på med de rette kompetencer til at løfte eleverne i disse tilbud fagligt og socialt.
- Indsatsen om tilbageslutning fra special til almen, som også VIVEs undersøgelser peger på, kan skabe positive faglige resultater for elever med særlige behov, hvis de tilbageføres fra segregeret specialundervisning til almenundervisning.

For alle indsatser gælder, at der er et skærpet fokus på børne- og forældreinddragelsen, som skoler og dagtilbud tager godt imod. Det er, som VIVE også konkluderer, én af nøglerne til at lykkes med at skabe højere trivsel og bedre inkluderende læringsmiljøer på alle skoler og dagtilbud.

Bilag

Læs mere på VIVEs hjemmeside: [Udfordringer med inkluderende indsatser i skolen - VIVE](#). Her findes også undersøgelsens syv delrapporter.